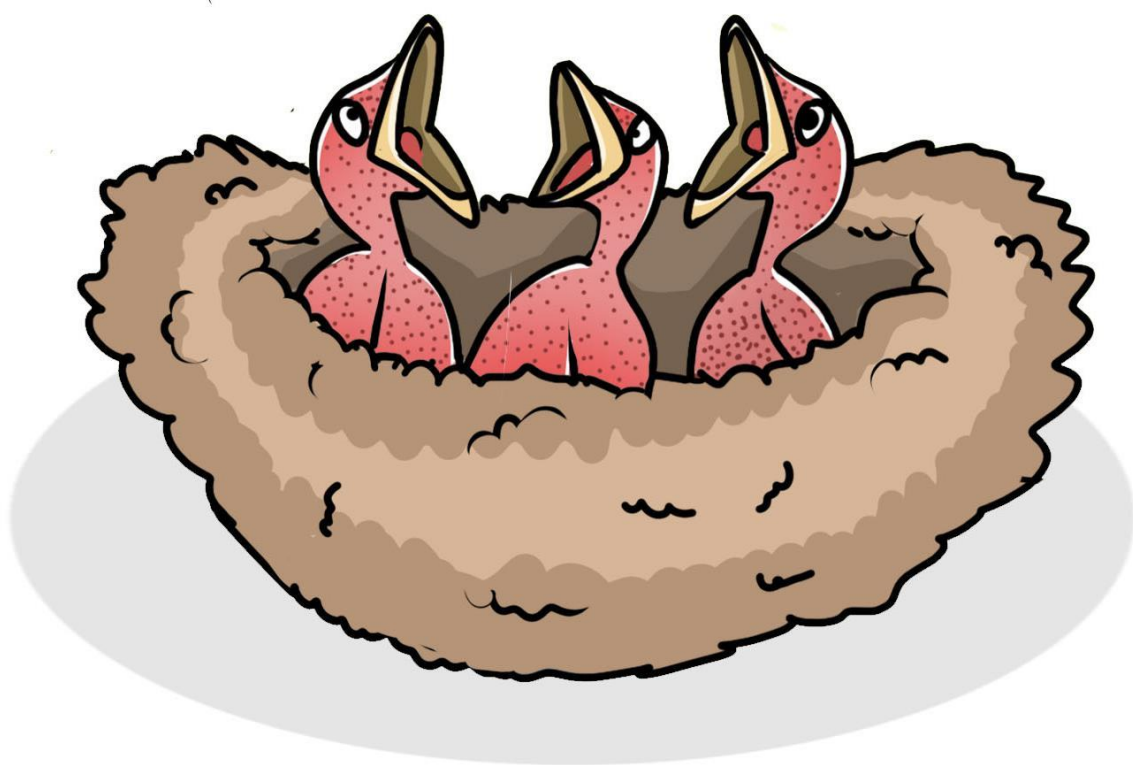

Баястан менен балапандар

Автор: Кубанычбек Аркабаев

Сүрөтчү: Эльдар Есиналинов

Баястан менен балапандар

Автор: Кубанычбек Аркабаев

Сүрөтчү: Эльдар Есиналинов

Кыргыз тилинде

Бишкек 2023

Copyright © 2023, Бул чыгарма Creative Commons Attribution 4.0 Эл аралык лицензиясы (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) боюнча лицензияланган

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Бул ишти коммерциялык максаттарда колдоно аласыз. Бул чыгарманы адаптациялап, толуктай аласыз. Авторлордун, иллюстраторлордун ж.б. автордук укугун жана өздүк маалыматтарын сакташыңыз керек.

"Баястан менен балапандар" (кыргыз тилинде), автор Кубанычбек Аркабаев, сүрөтчү Эльдар Есиналинов

Бул басылма АКШнын эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттиги (USAID) аркылуу көрсөтүлгөн Америка элинин колдоосу менен түзүлдү. Басылманын мазмуну USAIDдин же АКШ Өкмөтүнүн пикирин милдеттүү түрдө чагылдырбайт.

Күн ысып, аптап башталды. Ысыктан улам ачыкка чыгып ойногонго болбой калды. Баястан чоң бактын көлөкөсүндөгү кумда ойноп отурду. Ал кумдан чоң кеме жасады. Ага парус кылып ак кездеменин кесиндилерин илмей болду. Аңгыча кошуна короодогу бассейнге түшүп, суу чачышып ойногон балдардын көңүлдүү үндөрү угулду. Баястандын маанайы чөгө түштү.

Үйдөн чыккан ата-энеси Баястанды көрүп жарыша сурашты:

– Балам, эмне болду сага?

– Эмне жалгыз отурасың?

– Адилдерге кандай жыргал! Короосунда бассейни бар. Күн ысыганда сууга түшүп...

– Эгер сууга түшүүнү абдан каалап жатсаң, сага бассейн куруп берейинби? – деди атасы анын жанына басып келип, башынан сылап. – Жанагы короонун жарымын ээлеген эски көмүркананы бузуп, ордуна көлмө куралы!

– Мейли, бузсаң, буз. Ал короонун көркүн кетирип, көп жерди ээлеп жөн эле турат. Балам жыргап көлгө түшсүн, – деп апасы да колдоду.

– Ушул дем алыш күнү баштайлы. Буюрса, бат эле курабыз.

– Ураа! Биздин көлмөбүз болот! Жыргап сууга түшөбүз! – деп Баястандын кубанычы койнуна батпай калды.

Баястан жуманын аякташын чыдамсыздык менен күттү. Акыры ал күн да келип, атасы эски көмүркананы бузмай болду.

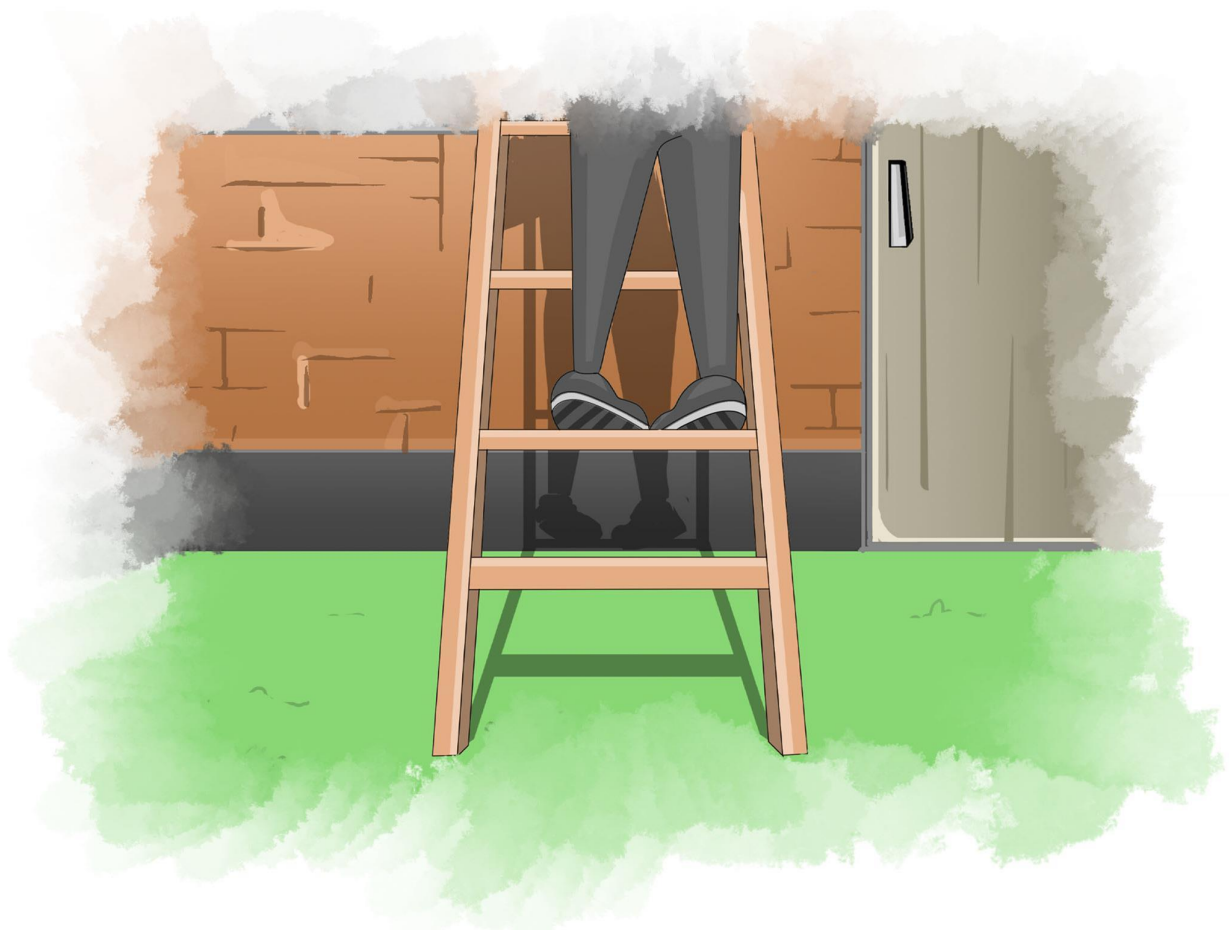
– Келгиле, ишти баштайлы! – деди атасы.

Баястан эмне дээрин билбей мулундай жылмайып, башын ийкегиледи.

Шатыны дубалга жөлөгөн атасы тамдын үстүнө чыгып, аны жапкан жука темирлерди ала баштады. Алар абдан жеңил болгондуктан, бул жумуш кыйынчылык жараткан жок. Бир маалда атасы негедир жумушту токтотуп, бир нерсеге үңүлө карап туруп калды.

– Эмне болду? – деди апасы.

– Эмне эле чымчыктар чырылдай учуп, айланып жүрөт десе, бул жерде уясы бар турбайбы.

- Чымчыктын уясы бар бекен?
- Ооба. Балапандары кызыл эт болуп калыптыр.
- Каап. Эми эмне кылабыз?
- Бузабыз да. Бир уя үчүн ишти токтотмок белек.
- Ата, уя бар бекен, балапандар бар бекен? – деп кызыга сурады Баястан.
- Ооба. Сен чымчыктын кызыл эт балапандарын көрдүң беле?
- Жок. Көрсөм болобу, ата?
- Болот. Бери чыгып кел, анда.

Шаты менен тамдын үстүнө чыккан Баястан чөйчөктөй болгон тегерек уядагы бир тоголок эт сымал чокмороктошкон немелерди көрдү. Алардын балапан экенине ишене берген жок. Аңгыча атасы мык сууругучтун учун уяга тийгизди эле, балапандар жапырт баш көтөрүп, сапсары болгон ооздорун ача калышты. Ошондо гана Баястан алар саргыч таажысын жаңы ачкан гүлдөй болгон назик жана алсыз жандар экенин байкады. Эч бир коркунучтан шек санабай жем сурап жатышканын түшүнүп, көзүн ала албай карап тура берди.

– Баястан, уланталыбы жумушту? – деп сурады бир маалда атасы.

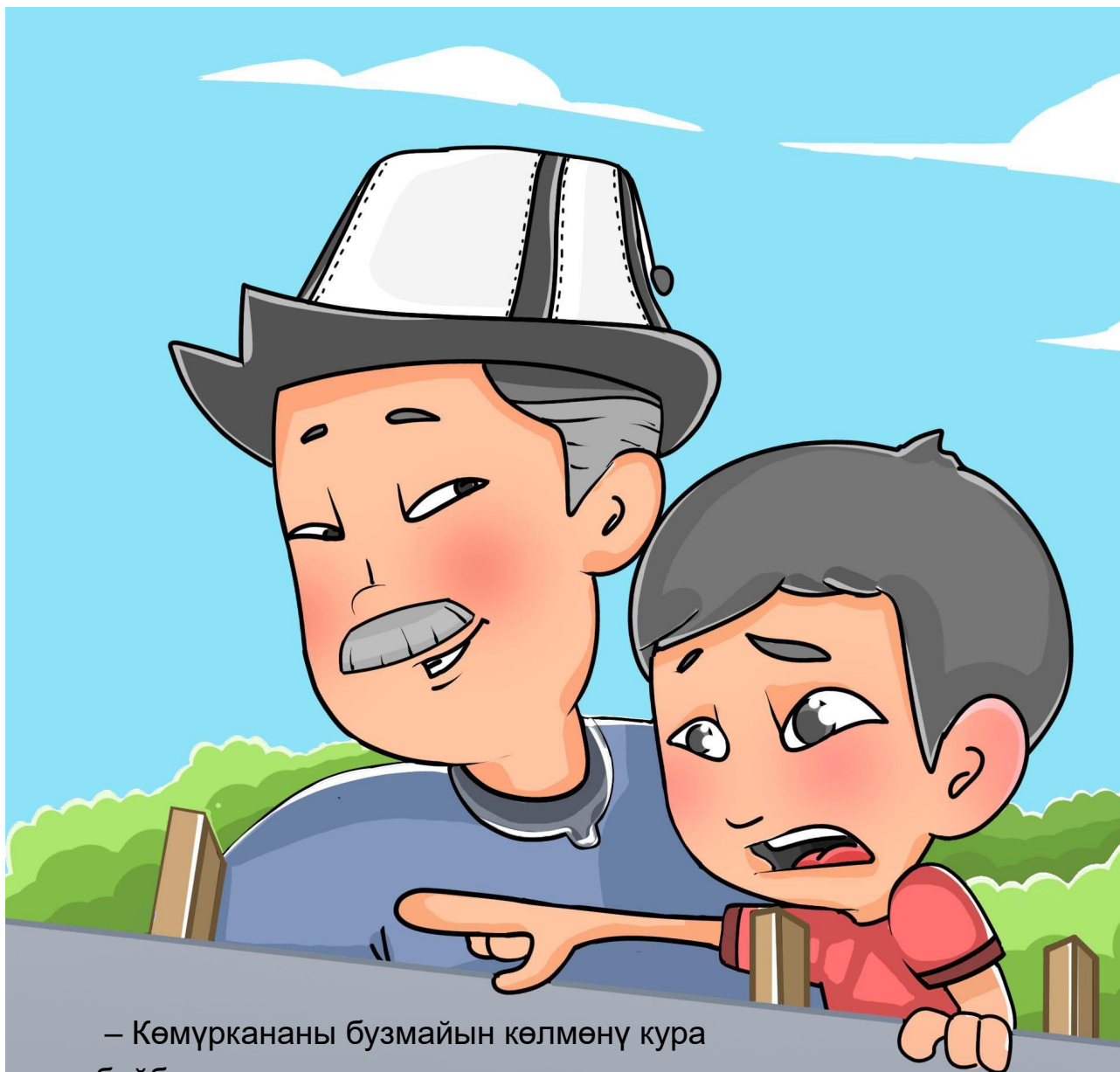
– Уланталы, – деди ал эми араң балапандардан алаксып.

– Анда уяны бузууга туура келет.

– Уя бузулса балапандар кантет?

– Балапандар өлөт.

Баястан көзүн алайтып, ойлонуп туруп калды.

- Көмүркананы бузмайын көлмөнү кура албайбыз да, – деди атасы.
- Тамды бузбай эле коёлучу.
- Көлмөнү кайсы жерге курабыз?
- Анын кереги жок!
- Ысыкта сууга түшкүң келип жатпады беле?
- Түшкүм келбей калды...
- Баястан балапандарды аяп, көлмө жасабай эле коёлу деп жатат. Эмне кылалы? – деп эми атасы апасына кайрылды.
- Уяны акырын алып, башка жерге көчүрүп койсок болбойт да, – деди апасы.
- Эмнеге болбойт? – Баястан таң кала сурады.
- Ал жерге эне-атасы барбай коюшу мүмкүн. Анын үстүнө уя алына баштаганда эле бузулуп калат.

– Баястан, өзүң чеч, көлмө керекпи же...

– Көлмөнүн кереги жок! – деди Баястан чечкиндүү.

– Мейли анда, көлмөнүн кереги жок болсо, кайра жаап коёюн, – деген атасы темирлерди ордуна коё баштады.

– Баястан, сууга абдан түшкүң келип жатабы? Анда дем алыш күнү шаардын бассейнине алып барайын, – деди ал.

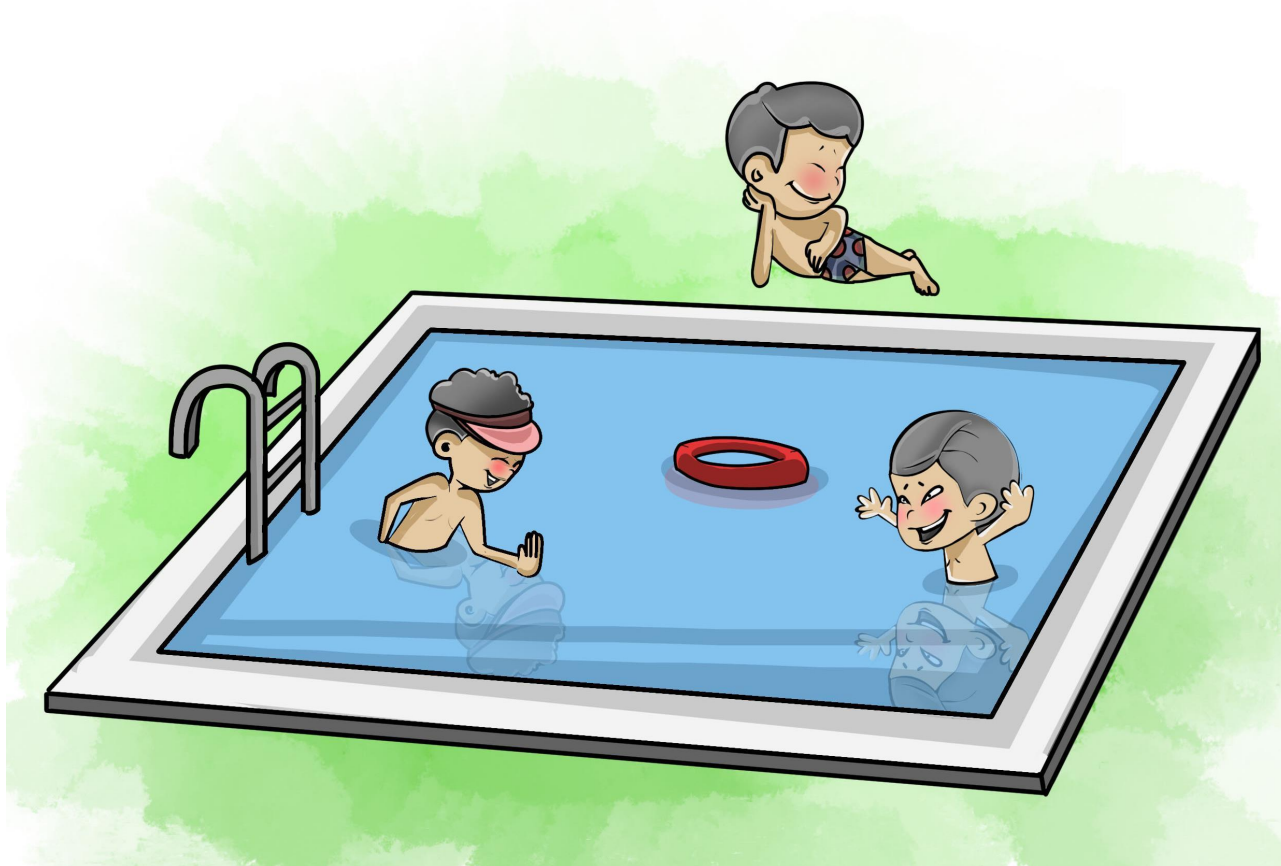
Баястан кубана баш ийкеди.

Эртеси Баястан короодогу бактын көлөкөсүндө ойноп отурду. Кошуна балдардын чуру-чуу болуп сууга түшкөнү баягыдай эле угулуп турду. Балапандарды аябаганда өзүнүн да көлмөсү болмок. Бирок өкүнгөн жок. Анткени балапандарды сактап калды.

Аңгыча тосмонун ары жагынан Адилдин үнү угулду:

– Баястан! Кел, сууга чогуу түшөлү.

Бир аздан кийин Баястан балдар менен сууга жыргап түшүп жатты. Бирок баары бир анын эсинен балапандар чыккан жок. Ал кечээки окуя тууралуу балдарга айтып берди эле, алар абдан кызыгып калышты. Сууга түшүп бүткөндөн кийин Баястан досторун үйүнө ээрчитип келди. Балдар көмүркананын үстүнө уя салган эки чымчыкка байкоо салып турушту. Алар ары-бери бейкапар учуп, алсыз чыйпылдаган балапандарына жем ташып жүрүштү.

Дем алышта Баястанды атасы шаардын бассейнине алып барды.

Баястан сууга сүзүү спорту менен ушул жерден таанышып, жактырып калды. Кийин ал тырышчаактык менен машыгып, сууга сүзүү боюнча өлкөнүн чемпиону болду. Чет мамлекеттерде өткөн биринчиликтерде да биздин желекти көп жолу желбиретти.

Бул спортко кандайча катышып калганын сураганда, ал дайыма баягы балапандарды эстейт...

USAID
АМЕРИКАНЫН ЭЛИНЕН

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ

Автор: Кубанычбек Аркабаев
Сүрөтчү: Эльдар Есиналинов

USAIDдин "Окуу керемет!" долбоору Кыргыз Республикасы

1-класс	1.1 деңгээли
	1.2 деңгээли
	1.3 деңгээли
2-класс	2.1 деңгээли
	2.2 деңгээли
3-класс	3.1 деңгээли
	3.2 деңгээли
4-класс	4.1 деңгээли
	4.2 деңгээли